

և արարմանց Տէր Մինասին. և եգիտ այնպէս, որպէս ամբաստանեցեալն էր ի Հոռմ. և յետ ստուգելոյ, էառ զՎիզիտազօրութեան և Վիզարութեան զգիրն, զոր տուեալ էր. և այսպէս լռեցոյց զնա տելով. թէ ուրեմն պատրեցեալ իմ ի բանից քով և խափեցեալ. զոր եթէ ճանաչէի զքեզ նախ, որպէս այժմ ճանաչեցի, ոչ երբէք տայի քեզ իշխանութիւն, վասն զի ամօթ արարեր ինձ, և այլն: Եւ զկնի այսոցիր էհարց իշխանացն հայոց, թէ զօվ կամիր՝ զի արարից Վիզար ի վերայ ձեր, որ կարաւարեցէ զձեզ. ամենեքին միաբան ասացին. թէ կամիրք տալ զՎիզարութիւնն Գեր. Յօնան եպիսկոպոսին: Իբրև լուաւ, առժամայն մատոյց զՎիզարութիւնն Մեզ. արդ ես նախ շնորհակալ եղէ, և ապա պատճառանօք հիւանդութեան և չգիտելոյ զլազինի լեզուն, հրաժարեցայ ասելով, թէ Սուրբ Ժողովն Միսօնար առաքելոց է աստ. նմա վայելէ այս գործակալութիւնս...:

գրեցաւ 1721 ի Կեոլէ
Ունիսի 16

Յօնան Եղիա Եպոս. Սեպաստեայ

Ի Դ.

Թուղթիս ստորագրողը Յ. Ա. Արնպս. պէտք է որ ըլլայ Լէոպոլտոյ Յովհաննէս Աւգոստինովիչ արքեպիսկոպոսը: Իր վրայօք միակ և որոշ ծանօթութիւն մը կու տայ մեզ իր իսկ մէկ փոքր պաշտօնաթուղթը (Հ. Ալիշան «Կամակերպ» էջ 199), ուր եղած ակնարկները կու գան նաև հաստատել մեր հրատարակած նամակին բովանդակութիւնը: Սոյն թուղթը այնպէս կը սկսի.

« Յովհաննէս Տօրիայ Ավիլուսդինովիչ՝ Աստուծոյ և առաքելական աթոռոյն (ըր-
« նորհիւ) արհիեպիսկոպոս Լէօբօլսի, և ընդ բոլոր թագաւորութեանն Լեհաց և
« մեծի դքսութեան Լիթուանիոյ, Հայոց եպիսկոպոս Մոլտավիոյ նոյն ազգին Հայոց,
« սրբազան Փափին մերոյ Բրելադ ընտանի և Առնթերակայ. յորմէ հետէ աստուա-
« ծային զթութեամբ յարհիական աստիճան բարձրացաք... զբարեկարգութենէ եկեղե-
« ցեացս մերոց բունն արկանէաք... » և այլն:

Յովհաննէս արքեպս.ի անունը ծանօթ է նաև Գալեմքեարեանի «Կենսագրութեան» թիւններ երկու հայ պատրիարքն երու...» անուն հատորիկին. (Վիկենա 1915. էջ 130):

Գեոսպայծառ և Ամենապատուելի Տէր Արքաճայր Եղբայր իմ ի Քրիստոս Սիրելի

Ընկալայ զթուղթն ի Ք. և Ա. Տէրութենէ, զոր բերեաց ինձ մի ուխտաւոր Հայոց: Լի եղև սիրտ իմ ուրախութեամբ լսելով վասն առողջութեան Գեոսպայծառութեան, մանաւանդ զի ժամ և եկեղեցի աշխատամբ Տէրութեան գեղեցկապէս կատարեցաւ ի փառս Աստուծոյ...:

Աստուծոյ զոհութիւն, զի մեր մէջ թագաւորութեան խաղաղութիւն է, և ես, ընդ մեր ֆահանայից և ժողովրդեան առողջ մնամք: Մեծաւոր Բրէվէքը Գպրատան Փափին ի Լէօպօլիս մեր Ազրին, Գէադին մեռաւ, այժմ նորա տեղ ընտրեաց զմեծ իմ բարեկամ, թէ զայցէ ի Լէօպօլիս, զբաղէր Բատանաքի, կարծեմ թէ յայսմ ժամանակի լինի ի Վենետիկ, լաւ և իմաստուն մարդ ես խնդրեցի վասն նորա, և գրեցի ան Սուրբ Ժողով. ունիրք այժմ խաղաղութիւն...:

1. Ս. Ղազարու եկեղեցին կ'ակնարկէ: